

SZABADOK VAGYTOK! MARADJATOK SZABADOK! (2MÓZ 20,2–3)

Elhangzott 2015. március 15-én
a Debrecen–szabadságtelepi református gyülekezetben

Előíma:

Teremtő Istenünk, szabadító Urunk Jézus Krisztus által!

Boldog örömmel valljuk meg, hogy úgy ismerhettünk meg Téged, mint akinek fontos gyermekei és szövetséges népe szabadsága. Nemcsak válszított néped kiáltása jutott el hozzád a szolgaság és a halál házából, hanem mindig meghallgatód a szabadítás iránti kérést. Köszönjük Neked, hogy ezen a napon azért is hálát adhatunk Neked, hogy népünk történelme során adtál olyan pillanatokot, amikor egész nemzetünk közössége megtapasztalhatta szabadításod csodáját. Köszönjük, hogy Krisztus feltámadásának csodájára emlékezhetünk ezen a vasárnapon is, emellett pedig megköszönhetjük, hogy szabadító hatalmad kézzelfoghatóvá lett számunkra népünk életében. Különbéféle megkötözöttségeinket, egyéni és közösségi bilincseinket hozzuk eléd, abban a reményességben, hogy a Te karod mára sem rövidült meg, s kész vagy velünk közölni szabadító szereteted hatalmát ma is. Így légy velünk Igéd és Szentleked által Krisztus Jézusért.

Ámen.

Alapige:

„Ahol az Úr Lelke, ott a szabadság!”

(2Kor 3,17)

„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak Téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. Ne legyen más istened rajtam kívül!”

(2Móz 20,2–3)

Szeretett Testvérek!

Pál apostolnak a korinthusi gyülekezethez írott szavai, amelyeket hallottunk, utánozhatatlan tömörséggel foglalják össze mindazt, amit ezen a napon,

március 15-én valamennyien gondolunk és érzünk. Akiknek a szívében, a lelkében erre a dátumra, hogy „március 15.” megrezdül valami, akárhol is éljünk a világon. Megrezdül valami, mert érezzük, hogy valamiképpen ez a nap kiemelkedik a többi sorából. Kiemelkedik, és bennünket is fel akar emelni, még ha nem is mindig könnyű ez.

Ma reggel ránéztem az internetre és ott láttam egy felvételen, hogy milyen volt Debrecenben március 15. huszonöt évvel ezelőtt. 1990. március 15.

Egyrészt nagyon jó volt visszagondolni rá, mert én magam is ott voltam. A gyerekekkel kimentünk, és istentisztelet után mi is csatlakoztunk ahhoz az egyáltalán nem felülről szervezett vagy kényszerített megmozduláshoz, amikor emberek egyszerre azt érezték, hogy „Milyen jó kijönni, együtt lenni és emlékezni arra, amit március 15-e jelent!” És ment, és ment, és ment a sokaság a Nagytemplom elől a Petőfi térig, ahol felolvasták a 12 pontot. Jó volt, és egyben egy kicsit nehéz is volt látni, mert ugyancsak néhány nappal ezelőtt az egyik kollegámtól kaptam egy üzenetet: a mai napon neki március 15-ei beszédet kell tartani. És elküldte nekem, hogy mit szólok hozzá, mert ő nagyon megküszködött ezzel a beszéddel. Mert valahogy úgy érzi, hogy a szabadságnak az a levegője, a szabadságnak az a légköre, ami akkor huszonöt esztendővel ezelőtt betöltötte nagyon-nagyon sok embernek a lelkét, az mára valahogy „*megsavanyodott*” egy kicsit. De vajon miért van ez?

Huszonöt esztendő telt el. Aztán kíváncsivá tett ez a dolog, és megnéztem, hogy vajon mi történt Magyarországon, amikor 1848. március 15. huszonöt éves volt? Mi történt 1873-ban? Hogyha az ember lapozza a korabeli lapok tudósításait, akkor azt látja, hogy akkor történtek fontos, jó dolgok. 1873-ban egyesült Pest és Buda, azóta van Budapestünk. Ebben az esztendőben fejezte be Liszt Ferenc csodálatos nagy művét, a Krisztus-oratóriumot, amelyiken húsz éven át dolgozott. Ebben az esztendőben kezd megalakulni Magyarországon egy olyan szervezet, amelyik azt mondja: „Képviselni kell azoknak a kismizett, szegény, szerencsétlen embereknek az érdekeit, akikkel senki nem törődik!” És úgy melleleg szó van 1848. március 15-éről is.

Igen, amikor csak emberi módon akarjuk szemlélni ezeket az ünnepeket, akkor azt érezzük, hogy nem mindig úgy sikerül, ahogy mi azt elgondoljuk. És ezért gondolom azt, hogy jó arra figyelni, hogy vajon ezen a felemelő, szép napon mit mond nekünk Isten Igéje arról a csodálatos, nagy szóról, hogy „szabadság”.

Pál apostol azt mondja: „*Ahol az Úr Lelke, ott a szabadság!*” És ezzel azt is kimondja, hogy, ahol nincs ott az Úr Lelke, ott nincs. Ott lehet, hogy annak nevezik, annak hazudják, annak állítják be, de az nem az! Ahol az Úr Lelke van, ott az ember ráébred arra, hogy a szabadság mire is jó. Hogy miért is

csodálatos ez az ajándék. És megérzi és megízleli, hogy ezért valóban lehet hálát adni, lehet köszönetet mondani. És ennek a szabadságnak a megőrzéséért lehet, és kell áldozatot hozni nap, mint nap!

„*Én, az Úr vagyok a Te Istened, aki kihoztalak Téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.*” A Tízparancsolat jól ismert első szavai ezek. S azt gondolom, a keresztyén embernek a Tízparancsolat bevezetését és kezdetét azért kell a szabadsággal összekapcsolni, mert amikor szabadságról – akár egyéni, akár közösségi, nemzeti szabadságról – beszélünk, akkor mindig itt kell, és itt lehet elkezdni. Hogy szólaljon meg, és szólítson meg bennünket Isten akarata, Isten szava, amelyik azt mondja: „*Én benneteket szabadító Istenként hoztalak ki a szolgaság házából, Egyiptom földjéről.*”

Olyan sokszor próbálták már nagyon tömören összefoglalni, megfogalmazni a keresztyénység üzenetét. Hogy érthető legyen mindenki számára. Annak a számára is, aki nem akarja venni a fáradságot, hogy végigolvassa a Szentírást, hogy végigolvassa az evangéliumokat. Én azt gondolom, ezen a mai napon, ennek az Igének az alapján is azt lehet mondani, hogy a keresztyénység üzenete két nagyon rövid tételben megfogalmazható. Az első, amit most hallottunk, Isten üzenete az embernek, nekünk: „*Szabadok vagytok! Szabadok vagytok! Mert én, az Úr megszabadítottalak Titeket!*” A második pedig így hangzik: „*Maradjatok szabadok!*”

Az első, az az Isten cselekedete. Nem a nép bátorsága, nem Mózes ravaszága hozta ki Izrael népét Egyiptom földjéről, a szolgaság házából, hanem egyes-egyedül az örökkévaló Isten, aki kihozza őket, és azt mondja: „*Szabadok vagytok! De őrizzétek meg ezt a szabadságot!*” Ezért van a Tíz Ige. A Tízparancsolat. Mert a szabadságot kivívni, elérni azt, hogy legyünk szabadok, azt talán könnyebb, mint megőrizni. És halljuk csak újra: „*Én, az Úr szabadítottalak meg benneteket! Akit ismerhettek. Mert más nem tud szabadítani!*”

Hányszor kellett megtapasztalnia, csak a mi népünknek is, a történelem során, hogy milyen hihetetlen igazsága van Zrínyi Miklósnak, a költőnek és a hadvezérnek, aki így fogalmazott: „Ha idegen hozza a szabadságot, az el is viszi.” Hányszor jártak itt keresztül-kasul ebben az országban a „felszabadítók”, keletről, nyugatról, északról, délről. Erővel, hatalommal, fegyverekkel, befolyással, és a vége mindig az lett: ha idegen hozta a szabadságot, az el is vitte. És talán ezért, talán ezért van az, hogy ma is küszködünk azzal, hogy mit tettünk mi azzal a szabadsággal, amit Isten ajándékba adott nekünk huszonöt esztendővel ezelőtt.

Bevallom őszintén, én mindig gyanúsán nézem azokat az embereket, akik azt mesélik el, hogy „*Á, tudtuk mi már azt előre, hogy be fog következni!*”

Megmondom őszintén: én nem tudtam. És szerintem nagyon sokan nem tudták. Valami olyasmi történt velünk huszonöt esztendővel ezelőtt, mint az első keresztyén gyülekezettel. A jeruzsálemi gyülekezet hírért veszi, hogy Péter apostolt elfogták és bebörtönözték. Mit csinál ilyenkor egy igazi keresztyén gyülekezet? Összejönnek és imádkoznak. Imádkoznak azért, hogy Isten szabadítsa ki Pétert a börtönből. S egyszer csak kopogtatnak az ajtón, kiküldik a szolgálólányt, hogy nézze meg ki az, aki visszajön, és azt mondja, hogy: „*Péter van itt, az ajtó előtt.*” És mit mond ez a derék, keresztyén gyülekezet, amelyik azért imádkozik, hogy Isten szabadítsa ki Pétert? „*Az lehetetlen, hát ő börtönben van!*” (ApCsel 12,12–17) Nem tudom, lehet-e érezni, milyen felemás ez a dolog: imádkozunk, hogy szabadítson meg Isten bennünket – amikor pedig megszabadít, akkor nem akarjuk elhinni, hogy ez bekövetkezett.

Isten nem idegen. Ezért következik rögtön a szabadítás meghirdetése után, hogy: „*Ne legyenek idegen, más isteneid – mert én, az Úr, én szabadítottalak meg benneteket!*” És Ő szabadított meg bennünket huszonöt esztendővel ezelőtt is. És, aki azt mondja, hogy ez másként történt, az nekem gyanús. Mert nem mond igazat. „*Én, az Úr vagyok a Te Istened, aki kihoztalak Téged.*” Érvényes volt ez ott és akkor, de érvényes volt huszonöt esztendővel ezelőtt is.

És talán mert igazából nem hisszük el, és nem hittük el, és még mindig próbálunk idegen istenek után loholni, vagy azokat beengedni, ezért van az, hogy nem tudunk igazán felszabadultan örülni a szabadságnak. És ezért van az, hogy sokakban kiábrándultság, elkeseredettség van. Hát hogyné lenne, mikor nem látnak jövőt ebben az országban maguknak, meg a gyermekeiknek. És elmennek máshova szerencsét próbálni.

„*Én, az Úr vagyok a Te Istened!*” Amíg ez nem kerül a helyére, amíg ez nem áll ott a középpontban, és maradunk az idegen istenek, a magukat kínáló, a magukat ajánlgató idegen istenek befolyása alatt, addig meg is marad ez a felemáság. Pedig Isten Igéje olyan világosan beszél: „*Nincs szükségetek idegen, más istenekre, mert én vagyok a szabadító! Én tettem ezt Veletek!*”

Isten szabadító akaratát megismerni: ez az első lépés. A második talán még ennél nehezebb: megőrizni és megmaradni ebben a szabadságban.

Igen, az idegen istenek ott állokodnak a homályban, és újra meg újra megpróbálják elhítenni velünk, hogy lehet keverni az élő Isten szabadító akaratát valami mással. Lehet összemosni a határokat. Lehet összekeverni a dolgokat. Lehet kiegészíteni. Isten azt mondja: „*Én, az Úr vagyok a Te Istened!*” És ezzel kijelöl egy határt, kijelöl egy rendet, mert ezek nélkül az általa kiszabott határok nélkül összezavarodik az élet. A visszájára fordul, amit az Ő világossága teremtett, amit az Ő szabadító rendjében teremtett. Megőrizni a szabadságot

csak az tudja igazán, aki nem akar, és nem hajlandó az idegen istenek előtt hajbókolni. Leborul az élő Isten előtt, és ezért nincs szüksége rá, hogy másoknak gatszúljon, másokhoz törleszkedjen és mások előtt megalázkodjon. A szabadságot csak ajándékba lehet kapni! Ajándékba lehet kapni éppen úgy, mint az életünket. Hiszen az életünket is ajándékba kapjuk. Ajándékba kapjuk! Nem mi teremtjük, nem mi adjuk magunknak. Ajándékba kapjuk, így, a szabadságunkat is.

Szeretett Testvérek! Vajon tudjuk-e ma, itt, huszonöt esztendővel azután, hogy újra szabadságot kapott ajándékba ez a mi népünk, nemzetünk, benne Anyaszentegyházunk, vajon tudjuk-e tiszta szívből áldani Istent ezért az ajándékáért? És tudunk-e nagyon-nagyon vigyázni erre a szabadságra? Hiszen erre szabadított meg bennünket Krisztus! Ezt ajándékozta nekünk. Ezt hozta el. Ezt hirdette. Ezt élte. Ezt mutatta meg. És ebben akar bennünket megőrizni és megtartani.

„Ahol az Úr lelke, ott van a szabadság!” – „Én, az Úr vagyok a Te Istened, aki kihoztalak Téged a szolgaság házából! Őrizd hát meg, ezt az ajándékot!”

Akarunk-e a szabadító Isten megszabadított népe lenni? Az ő megszabadított gyermekei. Mert ezzel, és csak ezzel tudunk használni a körülöttünk élőknek, családunknak, Anyaszentegyházunknak, népünknek, a teremtett világnak.

Áldja és szentelje meg Isten a mi ünneplésünket! És úgy tegye teljessé, hogy érezzük, az Ő Lelke van közöttünk! Mert csak ott van szabadság, ahol az Ő Lelke van!

Ámen.

Utóima:

Mennyei Atyánk!

Köszönjük szabadító szeretet jó hírét, az evangélium titkát és csodáját. Segíts bennünket abban, hogy a Krisztusban nyert szabadságunkat ne tékozzuk el, ne kerüljünk újra idegen istenek, bálványok uralma alá. Erre magunktól nem vagyunk képesek, de tudjuk, hogy Krisztust követve megmaradunk a szabadság ösvényén. Ezt kérjük magunknak, szeretteinknek, gyülekezetünk minden tagjának, népünk közösségének, s a teremtett világnak. Eléd hozzuk betegeinket, a vigasztalásra szorulókat, az embertelen és istenellenes erők elnyomásától szenvedő ismerős és ismeretlen felebarátainkat. Könyörülj az erőszak áldozatain, a menekülni kényszerülőkön, a bűn sokféle szolgálata miatt vergődő fiatal és idős életéken. Segíts, hogy megőrizhessük az ajándékba kapott szabadságunkat, s másokat is erre vezethessünk. Krisztusért, a mi Urunkért kérünk, hallgasd meg imádságunkat.

Ámen.

